

PLAN FOR ET INKLUDERENDE MILJØ I BARNEHAGEN

1. Hva er uønsket adferd i barnehagen?

1.1 Definisjon

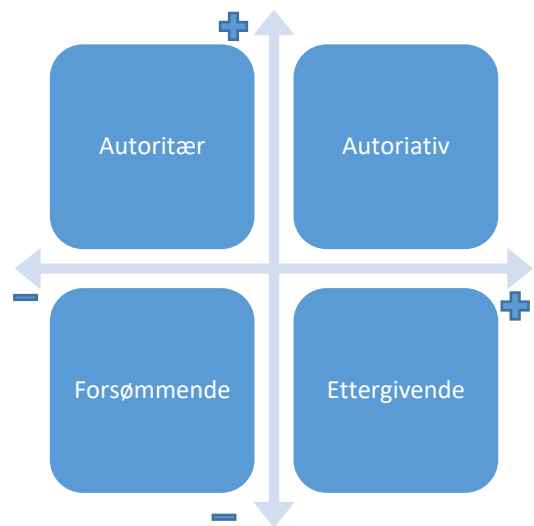
- Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning (Lund, Helgeland, Kovac, 2017)

1.2 Hva sier lovverket?

- Barnekonvensjonen
  - Art 12. barns rett til å bli hørt
  - Art 3. barns beste
  - Art. 2 barns rett til ikke diskriminering
  - Art. 6 barns rett til utvikling
- Manifest mot mobbing
- Lov om barnehager §1
- Rammeplan for barnehagen

2. Forebygge

Barn som viser uheldig sosial adferd kan ha behov for å lære hvordan de skal omgås andre. Mobbing handler ikke om å skade andre barn, men et ønske om å føle samhold med noen andre barn og dermed stenge andre ute. Det er ingen fasit for hvordan voksne skal håndtere slike situasjoner. **Den autoritative voksenstilen** som innebærer en kombinasjon mellom innlevelse fra **varme voksne og tydelige grenser** ansees som den beste tilnærmingen pedagoger og ansatte i barnehager og skoler kan ha i møte med barn¹.

2.1 Den voksnes rolle

Nyere forskning viser at minst ett barn i hver barnehage blir mobbet. Samtidig mener én av fire voksne at fokuset på mobbing i barnehagen er overdrevet. Mobbing i barnehagen handler om flere forhold, men sentralt er det skjeve maktforholdet mellom små barn og voksne. Forskerne finner også at en del av barna som blir mobbet blir negativt definert av de voksne. Dette blir en tilleggsbelastning. De blir ikke bare utestengt fra barnefellesskapet, men har også voksne som definerer dem negativt. Atferdsforskning har tidligere vist at enkelte barn lettere blir syndebukker hos de voksne enn andre barn. Dette er spesielt barn som viser en utagerende atferd, barn som blir definert som umulige og vanskelige. Men det kan også være de stille barna som er så behagelig stille at vi rett og slett glemmer dem litt bort og tenker at de har det helt fint².

Det er utelukkende de voksnes ansvar å hindre mobbing i barnehagen.

¹ Pål Roland, Ulike oppdragsstiler https://youtu.be/v_1xKUp-FkQ

² Hver fjerde voksen bagatelliserer mobbing barnehagen

<https://www.barnehage.no/artikler/hver-fjerde-voksen-bagatelliserer-mobbing-i-barnehagen/426315>

2.2 Fauske kommunes verktøy for å skape et inkluderende miljø i barnehagene;

- Småsteg/Mitt valg er barnehagens program for tidlig læring og ferdighetstrening. Målet er å gi barn mulighet til å lære og trene på viktige og nyttige sosiale ferdigheter og øke sin sosiale kompetanse.
- Formålet med helsefremmende barnehager³ er at barnehagene skal bidra til god helse, trivsel og gode holdninger for barn og ansatte. De 10 kriteriene for helsefremmende barnehager sier blant annet hva barnehagene skal jobbe med.
- Forskning sier at barna i barnehagen ikke bør leke uten nærvær av voksne. Hvis de voksne har en holdning om at barna leker så fint for seg selv på det rommet eller i skogen, vil de ikke se begynnende mobbeatferd. Da kan det bli til et mønster der noen barn blir utestengt.

2.3 Fokus på det inkluderende miljøet

Vi skaper et inkluderende miljø med en plan for hvordan de voksne er plassert ute og inne.

Tiltaksplan inne:

- De voksne fordeler seg på avdelingen. Hvem sitter ved hvilket bord? Hvem er på gulvet? Ved dukkehuset osv.
- Det skal være en klar oppgavefordeling på avdelingen f eks svare telefon, ta imot barn osv.
- Beskjeder som ikke MÅ gis med en gang kan vente.

Tiltaksplan ute:

- Voksne er til stede i barnas aktiviteter.
- Vær aktiv tilstede der barna er.
- Begrens uteområdet når vi er få voksne ute.
- Dele inn i «soner». Det skal være en plan for hvor de voksne fordeler seg.
- Alle barn er «mine barn»
- Ikke voksensnakk-bare beskjeder.

3. Avdekke

Vi avdekker uønsket adferd ved at de voksne skal se etter uheldig sosial adferd som f eks⁴:

- Barn som holdes utenfor
- Barn som får ødelagt/gjemt leker
- Barn som tildeles roller i leken som de ikke får velge selv
- Barn som blir tatt fra leker
- Barn som vandrer fra lekesituasjon til lekesituasjon kan være barn som ikke får delta i leken

³ <https://www.nfk.no/f/i6db3b8b2-9a35-4b48-ab94-1978779e5120/barnehageplakaten.pdf>

⁴ Læringsmiljøseneteret, Begynnende mobbeatferd i barnehagen <https://youtu.be/6YbdNDE4Tos>

3.1 Når uønsket adferd avdekkes

- Når voksne observerer barnegruppa kan det oppstå undring om barnas lek og samspill. Dette skal alltid undersøkes nærmere.
- Dersom uheldig sosial adferd avdekkes skal de voksne korrigere adferd og være tydelige, men samtidig vise omsorg og gi trygghet.
- Dersom de voksne ikke reagerer legaliseres den begynnende mobbeadferden. Å stoppe mobbing krever tydelige, varme og profesjonelle voksne.
- Det må være tydelig at det er handlingen til barnet eller barna de ikke aksepterer, ikke barnet.
- Handlingsplan - Se tiltakskort i Beredskapsplanen for barnehagene (under revisjon)

4. Implementering av planen og kompetanseheving

- Kollegaveiledning og tilbakemeldingskultur
- Ta opp inkluderende barnehagemiljø som tema på foreldremøter
- Ta opp inkluderende barnehagemiljø som tema på avdelingsmøter og personalmøter
- Plan for et inkluderende barnehagemiljø skal opp på planleggingsdag hver høst

4.1 Påstandspill

- Mobbeadferd oppstår på grunn av vansker med frustrasjon og følelser.
- Også barnehagebarn som mobber har en intensjon med sin handling.
- Jeg har oversikt over hvilke barn på min avdeling som kan utvikle mobbeadferd og hvem som typisk kan bli utsatt for mobbing.
- Jeg observerer og får med meg det som skjer mellom barna på avdelingen bare ved å være tilstede.
- De fleste av våre observasjoner blir satt i et så godt system slik at vi raskt fanger opp dersom det er noen som blir mobbet.
- Jeg vet hva det innebærer å være en profesjonell yrkesutøver.
- Noen barn kan skylde seg selv for at de blir utestengt fra de andre.
- Barna og barnas foresatte er like mye ansvarlige for en god relasjon mellom hjemmet og barnehagen som jeg og barnehagen er.
- På min avdeling stoppes all atferd som kan utvikle seg til å bli mobbeadferd.

- Jeg vet forskjellen mellom mobbing, erting og konflikt.
- Det må være lov å ha en dårlig dag på jobben. Det har ingen betydning for barna.
- Hos oss omtaler vi aldri barn eller foreldre negativt i barnas påhør.

5. Kilder

- Se barnet innenfra
- Relasjonskompetanse i barnehagen
- Steg for steg/Mitt valg
- Læringsmiljøsenderet, Begynnende mobbeadferd i barnehagen <https://youtu.be/6YbdNDE4Tos>
- Pål Roland, Ulike oppdragelsesstiler https://youtu.be/v_1xKUp-FkQ
- <https://laringsmiljosenteret.uis.no/barnehage/mobbing/>
- Hver fjerde voksen bagatelliserer mobbing barnehagen <https://www.barnehage.no/artikler/hver-fjerde-voksen-bagatelliserer-mobbing-i-barnehagen/426315>
- Barns trivsel – voksnes ansvar <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/?depth=0&print=1>